

عنوان درس (فارسی): قواعد فقه قضائی

عنوان درس (انگلیسی): (Rules of Judicial Jurisprudence)

ندارد

پیش‌نیاز: دارد

نوع درس: اختیاری

تعداد ساعت: ۳۲

نوع واحد: واحد نظری

تعداد واحد: ۲

اهداف کلی درس

شناخت تفصیلی و استدلالی قواعد فقه قضایی اسلام به‌عنوان اصول کلی حاکم بر نظام دادرسی مدنی و کیفری اسلام

اهداف ویژه درس

آشنایی با مفاد، مفهوم، مدارک، مستندات، قلمرو و سایر مسائل و احکام قواعد فقهی بینه (البینه علی المدعی): من ملک؛ ولایت حاکم بر ممتنع؛ اقرار؛ قرعه؛ سکوت و نکول؛ الزام؛ شهادت بر شهادت؛ تنصیف و ...؛ ارتقای آگاهی و مهارت به‌کارگیری قواعد فقهی در استنباط فقه

توانایی و شایستگی‌هایی که درس پرورش می‌دهد

توانمندسازی دانشجویان در آشنایی با مدارک و مستندات و قلمرو قواعد فقه قضایی و استفاده استدلالی از آن‌ها در مباحث فقهی و نظام دادرسی مدنی و کیفری در عمل.

تعریف قواعد فقهی، تفاوت قواعد فقهی با قواعد اصولی، اقسام قواعد فقهی، توقیفی نبودن قواعد فقهی

قواعد فقه قضایی (دارسی اسلامی):

۱- قاعده بینه (البینه علی المدعی و الیمین علی من انکر)

۲- قاعده درأ (إدرئوا الحدود بالشبهات)

۳- قاعده فراش

۴- اقرار

۵- لوث و قسامه

۶- قرعه

۷- نسب

۸- ولایت حاکم

۹- یقزی علی الغائب ... (دارسی غیابی)

۱۰- ولایت حاکم بر ممتنع

۱۱- قاعده من ملک

۱۲- نکول

روش یاددهی - یادگیری

ایجاد فضای مناسب برای دانشجویان جهت مشارکت مفید در مباحث درسی؛ ارزشیابی از آموخته‌های دانشجویان با استفاده از روش پرسش و پاسخ؛ ارائه تحقیقات کوتاه مرتبط با موضوعات درسی در برخی از جلسات؛ ارائه گزارش درس در ابتدای هر جلسه توسط دانشجویان؛ تشویق دانشجویان به ارائه کنفرانس؛ تمرکز بر روی مباحث استدلالی و تقویت قدرت استنباط و تحلیل دانشجو توسط استاد؛ هدایت دانشجویان به مشورت و هم‌اندیشی با استفاده از روش بحث گروهی؛ هدایت دانشجویان به تفکر دقیق و علاقه‌مندی به کاوشگری؛ استفاده از روش حل مسئله برای توصیف و تبیین مسائل تحلیلی جهت توانمندسازی دانشجویان برای استنباط و ارائه نظر و تحلیل درست مباحث.

روش ارزیابی

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	پروژه
۱۰٪	-	نوشتاری: ۹۰٪ عملکردی: -	-

تجهيزات و امکانات موردنیاز برای ارائه

فضای کلاس- نرم افزار پاور پوینت- تخته وایت بورد/ هوشمند- ویدئو پروژکتور

فهرست منابع

منابع اصلی:

- محقق داماد، مصطفی، *قواعد فقه قضایی*، تهران: مرکز نشر علوم اسلامی، ۱۳۹۰ ش.

منابع فرعی:

- شهید اول، *القواعد و الفوائد*، قم: مکتبه المفید، بی تا.

- موسوی بجنوردی، سید حسن، *القواعد الفقهیه*، قم: نشر الهادی، ۱۳۷۷ ش.

- حسینی مراغه‌ای، سید میر عبدالفتاح، *العناوین الفقهیه*، قم: جامعه مدرسین، ۱۴۱۷ ق.

- فاضل لنکرانی، محمد، *القواعد الفقهیه*، قم: مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)، ۱۴۳۴ ق.

- مکارم شیرازی، ناصر، *القواعد الفقهیه*، قم: مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، ۱۳۷۰ ش.

- عمید زنجانی، عباسعلی، *قواعد فقه*، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه، ۱۳۸۶ ش.

- ایروانی، محمدباقر، *دروس التمهیدیه فی القواعد الفقهیه*، قم: دارالفقه للطباعة و النشر، ۱۳۸۴ ش.

- مکارم شیرازی، ناصر، *القواعد الفقهیه*، قم: مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، ۱۳۷۰ ش.

منابع اینترنتی:

۱. بانک اطلاعات نشریات کشور: <http://www.magiran.com>

۲. پایگاه مجلات تخصصی نور: <http://www.noormags.ir>

۳. پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی: <http://sid.ir>

۴. ارتباط شیعی (دروس خارج فقه و اصول): <http://eshia.ir>

